

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

CAPS DE BROT

SEBASTIÀ PARDINI

Es un professor d' esgrima
de renom universal;
lo seu bras á Barcelona
actualment no té rival.
De pura escola francesa,
àgil sense afectació,
deixemle que ab ell aprengui
ha de sé un bon tiradó.

CRÓNICA

Lo comte Ramon Berenguer III era tot un homenàs. Figúrinse que media nou pams y mitj d'estatura, y sort de aixó, que d'altra manera no hi hauria casi ningú que no hagués posat en dupte l'autenticitat dels seus restos, que 'l diumenje últim van ser passejats solemnement pels carrers de Barcelona.

Aquells pobres restos de un home gran ¡han passat tantas trifulgas en aquest últim sigle, que bé pot afirmarse que s'han salvat casi per miracle!

Reclosos en una urna de pedra, se 'ls deixá tranquils per espay de uns set sigles, en una de las galerias dels claustres del monastir de Ripoll; pero allí no estavan prou segurs: lo sepulcre anava cayent á trossos; y no eran los vándalos del sigle XIX els que 'l destruhian (los vándalos del sigle XIX son los mata-frares del any 35), sino la quitxalla de principis de l'actual centuria, que feyan pedradas dintre dels claustres mateixos, y sense que 'ls frares poguessen ó volguessen impedirho.

Al últim, fou presa la resolució de trasladar los restos de Ramon Berenguer al interior de la iglesia, lo qual se realissá en l'any 1803.

Lo cos del comte de Barcelona, permaneixia llavoras momificat y enter, mostrant aquella estatura de nou pams y mitj qu'era la senya particular que s'hauria consignat en la séva cédula, si en lo seu temps s'haguessen estilat las cédulas.

Y vingué l'any 35 y *empezó Cristo á padecer*.

Lo monastir ripollés sigué entregat al incendi y al pillatge. Un destacament de miquelets se dedicá una nit á buscar tresors ocults, esbotzant sepulcres y escampant los ossos dels difunts per terra. En aquesta barreja podian haverse perdut los restos del comte soberá de Barcelona confosos ab los demás; afortunadament eran més llarchs que 'ls altres, y l'esqueleto dislocat pogué ser reconstituhit pel metje de Ripoll, D. Eudalt Ragner, qui, mitjansant l'autorisació del arcalde major de la vila, se 'l endugué á casa séva. Al esqueleto li faltava únicament l'antebraz y la ma esquerra. Després se sapigué que una dona que demanava caritat se havia apoderat d'ells, venentlos á petits fragments com á reliquias de Sant.

¿Qui li havia de dir al célebre comte barceloní, un dels més capdalts per sas bélicas empresas, que havia de passar tals contratemps?

* *

Desde Ripoll, van ser trasladats aquells restos á la ciutat de Barcelona, ficats dintre de un caixó de fusta ordinaria, consignat al arxiver de la Corona de Aragón, D. Próspero de Bofarull.

Se feren, sense resultat, algunas gestions pera depositarlos en la Catedral; pero sembla que 'l Cabildo no 's mostrá gayre propici á fer gastos en una cosa que cap benefici havia de reportarli. Sant Olaguer, bisbe de Barcelona, y un dels millors amichs que tingué en vida Ramon Berenguer, no s'alsá del sepulcre pera increpar als seus successors, dihentlos:

—¿Cóm es que vosaltres, que tanta afició teniu á rosegat la carn, rebujéu los ossos?

Sant Olaguer no vá fer res, y 'l Cabildo vá quedar tranquil, tolerant que un soberá, que ja no era explotable, permanesqués per espay de 55 anys, tancat dintre de una urna de noguera, deguda á la pietat del Sr. Bofarull, en aquell local

ahont se custodian tants tresors diplomátichs de la antigua nacionalitat catalana.

Per últim, reconstruhit lo monestir ripollés, lo bisbe Morgades, autorisat pel govern, passá al arxiu á ferse cárrech de aquells restos. L'acte 's verificá á la pata la llana, y sense ceremonia. Lo cotxe del Prelat esperava al carrer, y al cotxe sigué trasladada la urna. Afortunadament cabia justa en l'interior del carruatje: d'altra manera no hi hauria hagut més remey que colocarla en lo pesant, al costat del cotxero.

¿Y ahont vá durla 'l bisbe Morgades?

A casa de uns seus parents.

Gracias á aquest fet, lo molt alt y molt noble D. Ramon Berenguer III, *lo Gran*, comte de Barcelona, ha sigut vehi de un pis de la Gran Via, per espay de un mes y alguns dias.

¿Qui li havia de dir!

* *

Per últim, diumenje al matí, s'acabaren las familiaritats ab aquells restos venerables. Passejats ab pompa pels carrers de Barcelona, encare que la professó cívica hauria pogut ser més lluhida, difícilment s'hauria pogut reunir major concurrencia á presenciari lo pas de la comitiva.

Contribuhiren al esplendor del acte las autoritats municipal y militar, ab més empenyo y bona voluntat que las eclesiásticas. Aquestas estigueren representadas per un tuti de bisbes, per dos llargas fileras de seminaristas y per la comunitat de la Catedral. Avants de que s'efectués lo desfile davant del Arch de Triunfo, varen cantar unas absoltas, retirantse desseguida, sense pendres ni la pena de arribar á la Estació del ferro-carril.

Eran dos quarts de dugas de la tarde.

¿Se 'ls estava covant l'escudella!

Després D. Ramon Berenguer, emprengué 'l viatge de retorn á Ripoll, 55 anys després de serne fora. Per primera vegada aná en ferrocarril.

¿Quin efecte li hauria produhit aquest medi de locomoció, si per un instant, aquell home de principis del sigle XII hagués pogut recobrar los sentits á últims del sigle XIX?

Deixo l'estudi de aquest problema á qualsevol catalanista enamorat dels temps que foren.

Y un'altra pregunta.

Si 'ls catalanisias que anyoran los temps passats haguessen viscut en temps del comte Ramon Berenguer III ¿haurian viscut contents? ¿No haurian anyorat l'època de Jofre 'l Pelós?

Vels' hi aquí un'altra problema no menos important resolt de cop y volta per aquell poeta castellá, que vá dir:

«Cualquiera tiempo pasado
fué mejor.»

¿Ahont se troban avuy gent com algunas personas que visqueren en los temps passats?

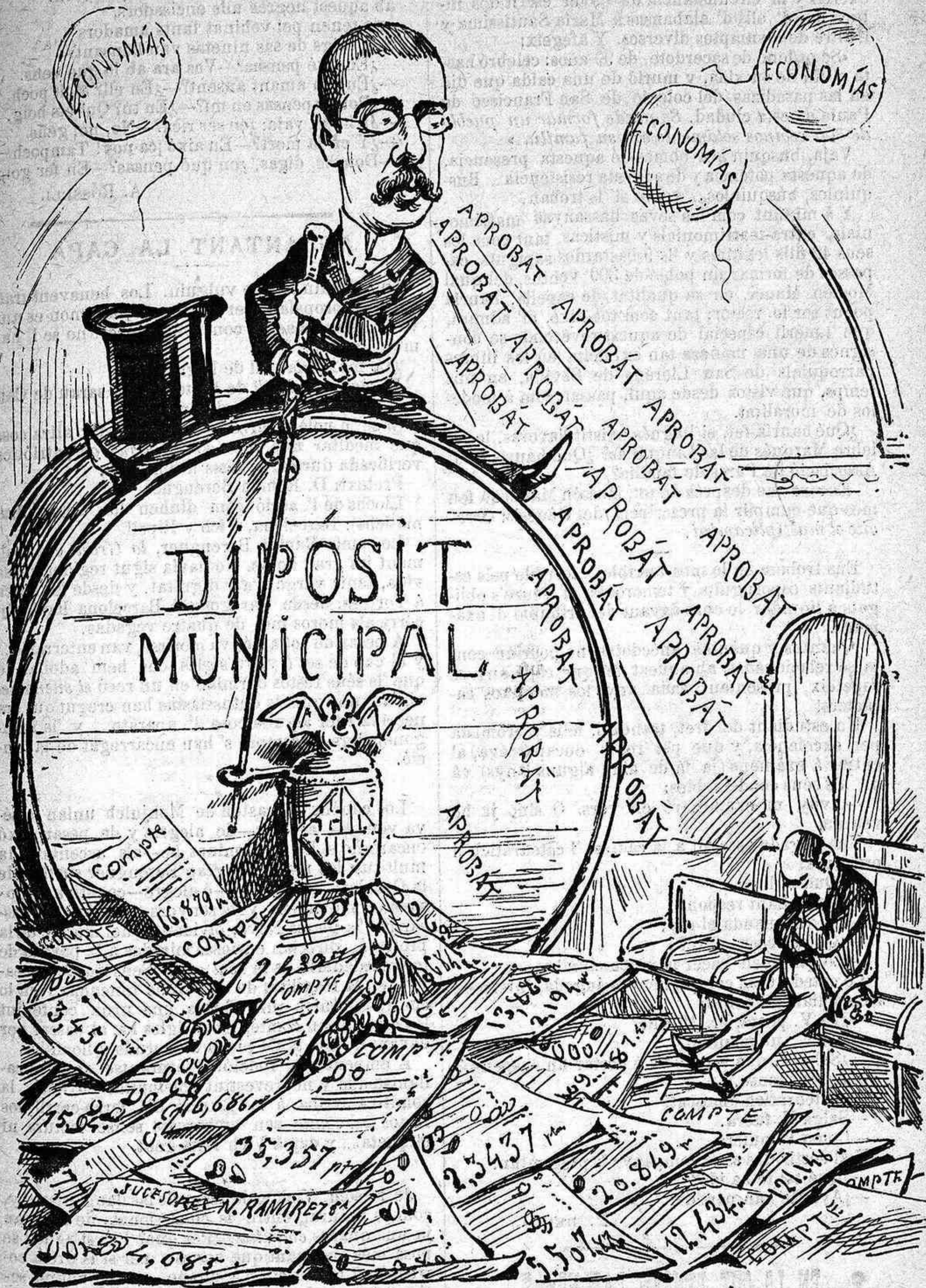
Busquin avuy per tot Espanya algú que puga semblarse al sevillá D. Manuel Montiel Bustamante y Calderon de la Barca, enterrat lo 1.º de novembre de 1788 á S. Llorens de Sevilla, per un capellá de aquesta iglesia, 'l qual mori á l'edat de cent vintiu anys.

«Se le dijo misa de cuerpo presente y vigilia— diu lo certificat de la defunció—y por ser digno de reparo se le puso la nota siguiente:

»Fué casado cinco veces: (¡quín presbítero!) la primera con D.ª Luisa Aguilar; la segunda con D.ª Ana Zamora; la tercera con D.ª María Arana; la cuarta con D.ª Vicenta Sesó, y la quinta con doña Beatriz Obregón, viuda. Tuvo de estos matrimo-

LOS DIJOS MUNICIPALS

Sessions de segona convocatoria

Quatre regidors que dormen,
 ni una observació, ni un mot;
 i vinga presentar comptes,
 i vinga aprobarho tot!

nios 42 hijos y 9 bastardos (¡Apretal!) Fué de venerable presencia y muy capaz para todo.» (Probas vá donarne).

A continuació enumera 'ls cárrechs que havia exercit y la circumstància de haver escrit dos llibres, un d' ells d' alabansas á María Santíssima y l' altre de assumptos diversos. Y afegeix:

«Se ordenó de sacerdote, de 99 años: celebró hasta el fin de su vida, y murió de una caída que dió en las pasadizas del colegio de San Francisco de Paula de esta ciudad. *Se puede formar un pueblo de 300 vecinos solamente con su familia.*»

Vaja, busquin ara homes de aquesta presència, de aquesta potència y de aquesta resistència.... Búsqüinlos, búsqüinlos.... vegin si 'ls troban.

Y á mi tant com las sévas hassanyas matrimoniales, extra-matrimoniales y místicas, tant com los séus 42 fills legítims y 'ls 9 bastardos sapiguts, capassos de formar un poble de 300 vehins, del qual Mossen Manel, en sa qualitat de capellá, hauria pogut ser lo rector; tant com tot aixó, m' admira, que 'l mérit especial de aquest reverendo se consignés de una manera tan explícita en los llibres parroquials de San Llorens de Sevilla, en uns temps, que vistos desde aquí, passen com á modelos de moralitat.

¿Qué hauria fet, si hagués existit llavoras, lo célebre Marqués de las Cinquillas? ¿Qué hauria fet l' Associació de Pares de familia?

Encare que després de tot, Mossén Manel no féu més que cumplir la prescripció del Génesis: *Crescite et multiplicamini.*

Ens trobem en lo mes terrible.... terrible pels estudiants esporuguits y temerosos, al veure's obligats á liquidar lo curs davant del tribunal d' exámens.

¡Quántas y quántas anécdotas no podrian contarse relacionadas ab aquest fet que cada any se repeteix, presentant cada any los mateixos caràcters!

Un estudiant de dret, tranquil, felis y bromista per excelencia, y que per res s' encaparrava, al entrar á exámens (ja fá de aixó alguns anys) vá dir als séus condeixebles:

—Avuy m' examinaré en vers. O sino ja ho veuréu.

Una vegada assegut á la cadira, 'l catedràtich li pregunta:

—¿Qué es ley?

Y l' estudiant respon:

—Lo que manda el rey.

—¿Qué es costumbre?

—Lo que suele hacer la muchedumbre.

Lo catedràtich, comprenent la jugada, interpela al estudiant, dihentli:

—¿Es V. poeta, Sr. Morillo?

—Pché... un poquillo.

—¿Sabe V. que esto le vá á costar un suspenso?

—Así lo pienso.

Lo catedràtich amoscat:

—Salga V. fuera.

—Como V. quiera.

Y al sortir, los séus companys li preguntan:

—¿Qué tal te ha ido?

—¡Ay! Me han partido.

P. DEL O.

EN LO QUE PENSAN LAS NOYAS

SONET

Escoltam, dolsa amiga, un breu instant

desde aquest balconet cubert de flors que enflayran lo carrer ab sas olors cada cop que tas mans las van tocant.

¿Per qué tan pensativa estás guaytant ab aquest negres ulls encisadors, que tenen pel vehinat tants amadors com raigs de sas ninetas van llensant?

¿En qué pensas?—Ves ara ab lo que vens.

—¿En ton amant ausent?—¿En ell? Molt poch.

—¿Potser pensas en mí?—¿En tu? Qu' ets boig.

—Ja ho sé, vaja; ¿en ser rica?—No, no; gens.

—¿Y en la mort?—En aixó ¡ca noy! Tampoch.

—Donchs, digas, ¿en qué pensas?—En fer goig.

A. ROSSELL

AGUANTANT LA CAPA

Que diguin lo que vulguin. Los benaventurats que van propalant per aquí que aquest mon es una vall de llágrimas, se coneix que encare no se l' han mirat prou be.

¿Lo mon una vall de llágrimas?

Diguessin un ball de bastóns ó un sarau de Carnestoltas, potser ho endavinarian.

Si se 'n volen convence no han de fer altra cosa que meditar una mica sobre la *juerga* patriótica verificada durant aquests últims dias.

Pretext: D. Ramón Berenguer.

Llochs de l' acció (com diuhen los autors dramátichs): Barcelona, Vich y Ripoll.

Lo comte Ramón Berenguer, *lo Gran*, era realment un gran home. No havia sigut regidor en sa vida, tenia vergonya y dignitat, y desde Mallorca á Tortosa, desde Zaragoza á Barcelona havia fet corre als moros més de quatre vegadas.

A pesar de tot aixó, va morir, van enterrarlo... y al cap de set ó vuyt sigles ens hem adonat de que 'ls séus restos dormían en un recó *el sueño del olvido*; uns quants entussiastas han cregut qu' era necessari fer alguna cosa d' aparato... y 'ls mangonejadors de sempre s' han encarregat de la funció.

*

* *

Los canóns del castell de Monjuich unían la séva veu als accents—de alegría y de pesar; aixó encare no s' ha determinat be—als accents de la multitut; los restos del gran Berenguer surtían de la Catedral, la fúnebre—ó alegre—comitiva se posava en moviment, y 'ls senyors canonjes, al passar per la plassa Nova, olvidantse del mort y de la professó, dirigian curiosas miradas á la parada de la cansaladería de la *real casa*. Sens dúpte pensavan en la fragilitat de las cosas humanas y en lo contrast irónich que ofereix una urna contenint los ossos d' un comte, mort sigles ha, al passar per davant d' una taula plena de pernils y llomillos.

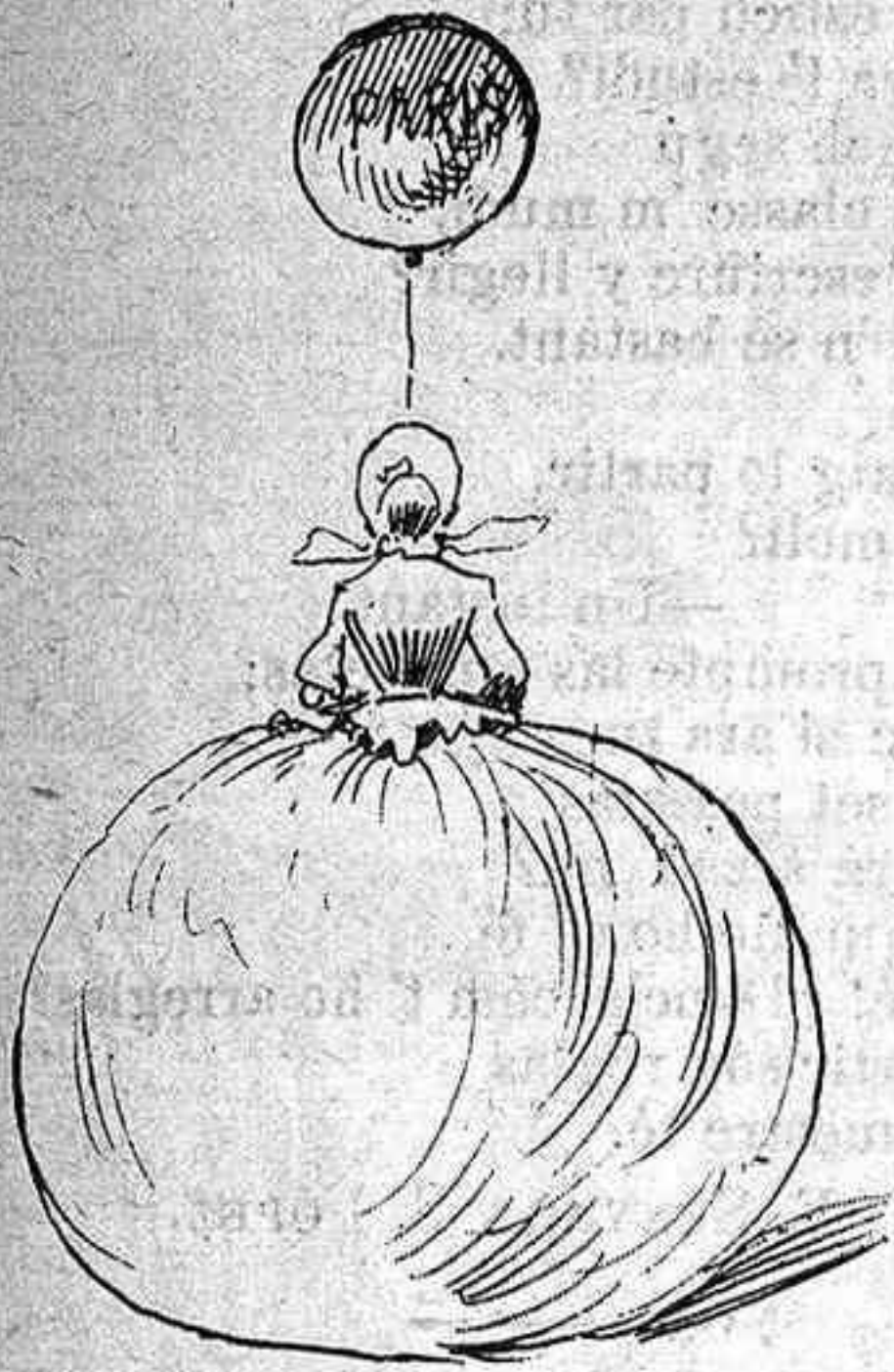
A empentas y rodolóns, aturantse aquí, encallantse allá y no revestint solemnitat en lloch, la comitiva arriba á la Estació del ferro-carril; los restos del comte son embarcats sense factura ni etiqueta... y cap á Vich falta gent.

*

* *

Ja hi som. Vich es la terra de las llangonissas y, com es natural, entre 'ls comissionats ne resultan ja uns quants *embutits*. ¿Per qué? Per si aquell se posa més endavant que aquest; per si la dreita còrrespón á fulano y no á sutano, es dir, motius serios y trascendentals, d' aquells que sublevan la dignitat y fan tirarho tot á rodar, encare que 's tracti de un comte de Barcelona de la categoria de Ramón Berenguer III.

A PROPÓSIT DEL MIRINYACH.—(Caricaturas d' época). (*)

MODA DEL DÍA.—Entre dos bombas.
(En aquest temps s' inventaren las bombas plenas de gas. Valian dos ó tres pessetas; avuy se venen à 5 céntims.)—(Cham, 1865).

—Fill méu, te volia comprar una joguina; pero no he pogut entrar à cap botiga.—(Cham).

—¿Perqué no pujas?
—Perque no puch passar per la escala. (Cham)

—¡Abaix las mans! Jo vos prohibeixo pendre Malako f. (Bertail)

Lo mirinyach pot prestar bons serveys als marits que anant à cassá 's fan acompanyar per sas mullers.—(Bertail).

(Caricatura alemana).—Efecte que produhia una dona sentada.

Seguim, á pesar de tot. De Vich á Ripoll no passa res. L' acte patriòtic vá pujant de color. S' hi complica Martínez Campos, los somaténs fan salvas, la multitud pica de mans; en fi, la cosa sembla que vá de serio.

Pero....

Ja hem arribat á Ripoll.

¿No hem vingut á acompanyar los restos del gran comte Berenguer?

Pues ara aném á quedar com uns homes.

La comitiva deixa 'ls ossos depositats en un recó, fins que arribi 'l dia (que Deu sab quan será) de enterrarlos; corre á tréures la pols de las sabatas... y ara vé lo bo.

Tenint en compte la tristesa y solemnitat de la cerimonia; fentse cárrech del carácter fúnebre de la festa, l' acompanyament dels restos de D. Ramón Berenguer s' asenta á taula y 's posa á menjar lo mateix que si 's tractés d' un bateig, d' un casament... ó dels funerals de un oncle rich.

¡Ara, ara surtirá l' entusiasme y l' amor á las glorias catalanas! *Aún hay patria*.... es dir, encare hi ha xampany.

No sembla que l' acte sigui en honor de 'n Ramón Berenguer, sino en *bombo* dels organisadors de la cerimonia.

—Vosté es un gran home... Lo gran home es vosté... Aquí no hi ha més eminencia que 'l que ara parla... Més eminencia es lo qui ha parlat fa poch....

Los petardos de l' adulació mútua estallan qu' es una delicia... Apenas n' acaba de reventar un, ja 's cala foch á un altre.

¿Estém reunits pera honrar los restos de D. Ramón? Pues á D. Ramón que se 'l emporti 'l diable.

Brinda 'l senyor bisbe de Vich, y diu que 'l governador de Barcelona es una autoritat de classe superfina.

Brinda 'l governador de Barcelona, y afirma que 'l bisbe de Vich es de lo milloret que avuy s' usa en materia de mitrats.

S' alsa 'l senyor Rusñol, y 's posa incondicionalment *al costat del bisbe*.

S' aixeca, per fi, 'l Sr. Schwartz y....
Reposém una mica.

Ja sé que no era possible; pero en aquell moment m' hauria agradat que 'l comte Ramón Berenguer hagués tornat á la vida.

¿Qué hauria pensat al sentir brindar al senyor Schwartz?

Santo y bueno que aquest subjecte, dedicat de molts anys á aquesta part á la professió de concejal y que en lo municipi ha fet aixó y alló y lo de més enllá, brindi y begui en banquetes d' inauguracions, aberturas, primeras pedras y demás calamitats públicas.... ¿pero en l' acte de la conducció dels restos d' un catalá tan formal com lo comte Ramón Berenguer III?

No ho sé de cert; pero se 'm figura que si durant lo brindis del Sr. Schwartz lo comte arriba á surtir del urna, se 'l mira, se planta á riure... y s' hi torna á ficar immediatament pera no surtirne may més.

La única conseqüència positiva de totas aquestas funcions, per ara es aquesta:

A Vich s' ha obert una suscripció pera regalar una suntuosa *capa* al Sr. Morgades.

Lo comte Ramón Berenguer l' ha aguantada fins ara.

En lo successiu, lo bisbe de Vich se la posará.

A. MARCH.

PARTIR

—Avuy, noy, estich per tu; explicat. ¿Cóm va l' estudi?

—Per ara, ja tinch segú que 'l mestre de classe 'm mudi.

—¿Sabs molt d' escriure y llegir?

—Sí, senyor; ja 'n sé bastant.

—¿Y reglas?

—Faig lo partir.

—¿Qué 't costa molt?

—Un instant.

—Donchs molt prompte las tens fetas; vejam si 'n sabs: si ara tu

y jo 'ns partim set pessetas

¿quánt nos tocará á cad' hu?

—¡Oh! Aixó si que no ho sé fé...

—¡No ho sabs fé! ¿Donchs cóm t' ho arreglas?

—Lo que sé partir son reglas de faig, que lo mestre té.

E. SUNYAC Y S. LÓPEZ.

DEGENERACIÓ

¡Poden be anar parlant del progrés y del millorament de la rassa humana!

Segóns investigacions y observacions fetas últimament, l' home va degenerant á passos agegantats.

Es dir, tant com á *passos agegantats*, potser no; pero vá degenerant molt depressa.

Ja la saben la historia del home ¿eh?

Darwin ens l' ha explicada de pé á pá.

L' animal avuy més perfecte, lo rey de la creació, no era antiguament res més que un mico: un mico que per medi del estudi, la constancia y las bonas relacions, vá anarse perfeccionant poch á poch, acabant per convertirse en una persona bastant ben educada y apte pera desempenyar tots los cárrechs socials, desde 'l de sant pare al de regidor.

Pero está vist que la existencia dels homes, lo mateix que la de las nacions, ve á ser una cinia, ó si volen que parli més fi, un círcul viciós: una serie paulatina de transformacions porta las rasses y 'ls pobles al mateix punt de partida.

Unas quantas academias científicas y alguns *sabios sueltos* que no deuen tenir gran cosa que fer, han anat indagant per aquí y per allá, prenent midas é informes, y han sentat la trista conclusió de que 'ls catúfols de la cinia humana, en l' actual moment históric, van tots cap per vall.

¿Quin es l' asiento de la inteligencia?

Lo cervell.

Luego, quant més cervell tingui l' home, més inteligencia tindrà.

¿No 'ls sembla que fins aquí vaig be? Donchs seguim.

Lo cervell ¿ahont s' allotja?

Al cap, dintre del crani.

Per lo tant, quant més gros sigui 'l crani, més voluminós será 'l cervell dintre d' ell contingut.

Resultat: que 'ls caps grossos son los sers més inteligents de la creació. Tant se val que las preocupacions vulgars califiquin de tonto al cap-gros, ni que una testa desenvolada vingui á ser un cap de bou. La ciencia, que sab més que ningú, diu que un cap xich es un cap de tonto, y un cap voluminós lo cap d' un home superior.

Ara be. Está fora de dupte que la mida dels caps va disminuint d' una manera visible. Las

LA PRÓXIMA HUELGA DELS APOTECARIS

—¡Quina ganga! Ja ho veus, desde 'l 1.º de Juliol s'abolirán los malats.

Conseqüencias de la huelga: tothom estarà gras y la salut ens vessarà per las butxacas.

academias aludidas y 'ls sabis en qüestió, han vist y comprobat que la circumferencia craneal s' estreny cada deu anys un centímetro.

Aquí están los sombrerers y gorristas que 'm guardarán de mentir. Que diguin si ara las gorras y 'ls barrets no han de ser més entrats que avants, y que declarin per cada cap gros quantas y quantas dotzenas se 'ls ne presentan de petits.

Si aixó es cert y si la massa cerebral cada any vá perdent tamanyo, ¿quin es lo porvenir de la rassa humana?

¿Abont anirém á parar, seguint aquesta pendent de degeneració que reduheix los caps y limita las inteligencias?

¡Lo circul viciós! ¡La inmensa cinia universal!

Torném al punt de partida.

¿No ve del mico l'home?

Pues á la qüenta s' está tornant mico altra vegada.

MATÍAS BONAFÉ.

PLANTA RARA

Avis als floricultors que tingan taula á la Rambla. Fa molt temps que 's vé notant qu' en las hermosas paradas de nenas guapas y flors

d' arrels y llevors de plantas, se presenta un nou... cóm dirne? un empelt de pastanaga que remata lo séu fruyt molts cops ab una carbassa, y per fullas dú jaqué y altres cops americana.

Y com que al istiu se veu qu' es quan brota y té més sava, recomano als jardineros que si volen la parada omplir de tipos d' aquests los fassin passar la gana y no durlos esllanguits, raquitichs tal com son ara, que á més de quita 'ls la venta pot creure tothom qui passa que las nenas venedoras son qui 'ls fa posar tan magres, ó que son mossos llogats vestits ab roba de lance y posats com alicient uns quants á cada parada perque admiri 'l transeunt una planta nova y rara, seca, raquitica, exótica, lletja, de mal gust, *camàlica*, que per fullas du jaqué y té empelt de pastanaga.

J. ABRIL VIRGILI.

LLIBRES

LA MONTSERRAT.—*Novela de costums del nostre temps*, per D.ª DOLORS MONCERDÀ DE MACIÀ.—Coneguda en lo camp de las lletras catalanas, com á poetisa fácil, correcta é inspirada era la Sra. Moncerdá de Macià, algunas de quals composicions, sobre tot aquellas que per la seva naturalesa consenten los tochs dels sentiments íntims y tendres poden figurar al costat de las millors ab que conta lo nostre renaixement; pero com á novelista no la coneixia encare ningú.

Y no obstant, ab la seva primera obra, entra victoriosament en aquest difícil terreny. *La Montserrat* es una narració, en la qual apareixen pintadas ab gran acert diversas personas de la classe mitja barcelonesa, y es tan felis aquesta pintura que 'l lector s'identifica ab ellas, desde las primeras páginas del llibre.

L' assumpto es senzill. Un amor de la infancia de una noya y un noy de distinta posició social. Los enamorats se fan grans, y sent ell rich y no sentho ella, bastan las primeras contrarietats oposadas pel pare del jove, perque aquest, acostumat als plahers de la vida del mon, desisteixi de cumplir la paraula que tenia donada á la seva Montserrat.

La situació en que queda aquesta, y las decepcions que vé sufrint, crean en lo seu esperit un buyt que l' asfixia. Per últim queda orfa y sola, y quan més anyora la companyia de algú y busca pera sos mals un remey, troba en l' exercici de la caritat, associada á altrás damas, un consol, una distracció y un estimul.

Entre tant la desgracia s' ha anat apoderant de la familia del que havia sigut lo seu promés. No ha perdut la fortuna; pero aquell home que s' creya que ab diners res havia de faltarli en aquest mon, té una vellesa tristissima, veyentse malalt y separat dels seus fills per una serie de dolorosas circumstancias, coincidint la seva malaltia ab la del seu primogenit, qui sucumbeix alguns dias avants qu' ell en una fonda de Paris.

La situació que la fatalitat li crea es verdaderament esglayadora.

La Sra. Moncerdá mou á tots los seus personatjes, que son bastant numerosos, ab desembrás y gallardia. Y en la successiva presentació d' ells pinta quadros plens de vida y de veritat, com las escenas que ocorren en lo balneari de Larrua, ahont formigueja una societat que sembla estargida del natural; la cassa del americano rich á que s' dedican ab gran afany algunas mamás; la fontada; l' escena altament novelesca de l' ermita; la vida en la rectoria de Larrua, y últimament los ausilis que algunas damas piadosas prestan als pobres de ciutat.

En tots aquests quadros traciats ab exquisit esmero, s' hi traslluheixen verdaderas condicions de novelista: un esperit observador y una sensibilitat comunicativa.

Envihem, donchs, l' enhorabona á l' experta escriptora, creguts que possehint tan notables condicions, no será *La Montserrat* l' únich llibre de prosa que 'ns donará á coneixer.

NARRACIONES AMERICANAS.—Aquest titol ostenta 'l segon volúm de la *Biblioteca universal ilustrada*, 'l qual, en tots conceptes pot posarse al costat de *Novelas griegas*, que tan justos elogis ens meresqué.—Las narracions americanas son degudas á la ploma de Tomás Argüelles, mejicá; Ricardo Fernandez Guardia, costarriquenyo; Ricardo Palma, peruá; Joseph Caicedo Rojas, colombiá; Honorato Vázquez, equatoriá; E. Posada, colombiá, y B. Fernandez Medina, uruguayo.

Totas y cada una en particular son una mostra exquisida del talent ab que á l' altra banda del Atlántich se cultiva la llengua de Cervantes.

Lo llibre está esmeradament imprés y profusament ilustrat ab primorosos dibuixos deguts al senyor Utrillo.

La *Biblioteca económica de LA CATALANA* ha publicat lo segon volúm que conté la primera part de

una novela titulada MARY JOANA—LA FILLA DEL CRIM, original de D. BENVINGUT CABOT (Mossén Borra).—Aquesta narració ofereix bastant interés.

La entrega 9 de la Revista jurídica *Los Apéndices del Código Civil*, que ab tanta inteligencia dirigeix l' il·lustrat magistrat D. Leon Bonel, conté las sentencias més notables dictadas per las salas de lo Civil de aquesta Audiencia, desde l' any 1890, qual coneixement interessa lo mateix als lletrats que á las personas que tenen presició de portar sos assumptos als Tribunals.—Cada dia adquireix aquesta revista major importancia. En ella se invita á tots los lletrats catalans á la discusió, ampliació y esmena de un projecte de apéndices per Catalunya elaborat en l' Academia de Dret de aquesta capital, al efectuar un estudi critich del Códich, projecte en lo qual se consigna tot quant pot quedar vigent de nostra legislació foral.

RATA SABIA.

RAHÓ CONVINCENT

Deya á mon amich Isidro
sa promesa Rosalia:

—No 't don' pena aná pél mon
portant aquesta levita
tan bruta y plena de tacas
y del tot descolorida?
No hi surtis més al carrer
portantla, que 'm fa malicia.

—Ay, noya, altra feyna hi ha;
poca cosa t' amöhina:
moltas més tacas té 'l sol
y també surt cada dia!

JAPET DE L' ORGA.]

LIRICH

Continuant lo catálech de las obras estrenadas per la companyia del *Teatro de Lara* de Madrit, devem inclourehi las següents:

Los tímidos.—Té un argument senzill; pero molt socorregut. Dos joves de distint sexo, imbuïts en las máximas religiosas més ortodoxas, no saben per quin cap posars'hi; pero al últim, *todo lo vence el amor*.... Naturalment las sevas vacilacions fan riure y diverteixen en gran. En l' execució s' distingeixen las Sras. Valverde y Blanco y 'ls Srs. Munner y Ramírez.

Entre doctores.—L'obra aquesta 'ns recorda una altra del vell repertori catalá en la qual si bé ho miravam, hi trobaríam rasgos fisionómichs de alguna producció nascuda avants qu' ella á l' altra part del Pirineu.... Pero aixó que son qüestions de familia de las quals ningú deu ferne cas, importa poch, sempre que la producció compleixi 'l seu objecte d' entretenir al publich. Y *Entre doctores* ho logra ab sa ratxada de xistes y ab la gracia ab que está escrita.

TIVOLI

Si jo siguéis de la empresa circularia per Barcelona una targeta de aquest tenor:

ENTRE BAYLARINAS

Boixas.

—La veritat, ¿quina trobas més mona de nosaltras dugas?
 —Filla, com un hom es ja molt curt de vista, per dirho seria precis que us examinés de prop... y ab molta detenció.

La simpática

MYSS HELYETT

recibe todas las noches en el TÍVOLI

Perque aixís succeheix, sense que 'l públich se cansi de assistir al afortunat teatro, aixís la célebre Miss s' encarni en la Pretel, aixís s' encarni en la Joaneta Martínez, ja prengui en fi l' envoltura de la Josefina Nestosa Alverá, que 'l dimecres féu son debut, sent molt ben rebuda del públich com digna de la séva mare, la Sofia Alverá.

No succeheix ab *Miss Helyett* lo que ab las fillas d' Elena. Al *Tívoli* son tres, y totas tres son bonas.

NOVEDATS

La serie dels estrenos vá comensar dijous de la senmana passada, ab lo drama en tres actes *La estrella de los salones*, primera obra del Sr. D. Mariano de Vela, qui, no perque dongui ara tot just la séva obra primera, pot dirse que siga un jove.

La producció peca tota ella de un cómodo convencionalisme encaminat unicament á produhir efectes escénichs. Ni la societat es ni ha sigut may com lo Sr. Vela la pinta, ni aquells personatjes, essencialment teatrals, son altra cosa que maniquís que 's mouhen á voluntat del autor. Aixís es que tot lo que fan interessa poch, no identificantse 'l públich ab l' acció de l' obra. Que 'l poeta Carlos, se casi ab l' una ó l' altra de las dos germanas, es cosa que al públich lo té sense cuidado. Que fassi una rápida carrera, arribant fins á ministre, quan ni menos ell s' ho esperava, es cosa també perfectament indiferent. L' autor vol que succeheixi aixís, pera portar endavant la fábula, aixís succeheix, y en paus. Que la protagonista, prenentse la séva situació desairada pel costat que crema, acabi per suicidarse, aquest desastre no impresiona, ni comou á ningú: ja sab tothom que alló es un efecte de teatro.

Tal es la naturalesa de aquesta obra, completament apartada de las modernas corrents de la observació. Denota sí, y no pot negarse, positives condicions en lo séu autor, facilitat en combinar situacions y en preparar sorpresas y certa gallardia en la versificació, si bé 'ls oídos de las personas coneixedoras de l' art de la rima, senyalarían ab llapis roig gran número de ripis.

L' execució, esmerada per part de tots los actors, distingintse las Srtas. Guerrero, la Martínez y senyora Alverá, y 'ls Srs. Mario, Thullier y Cepillo, encarregats dels papers principals. L' autor sigué cridat á l' escena, rebent los aplausos de la concurrencia.

* *

La senmana próxima parlarém de *Mariana*, de Echegaray, qual estreno devia efectuarse ahir.

CATALUNYA

Fora de la sarsueleta *Las dos Margaritas*, pautada ab *Niña Pancha* y otras produccions que s' escriuhen perque una determinada artista puga desempenyar distints papers dintre de una mateixa pessa; deixant apart aquesta producció, que sigué ben interpretada per la Srta. Cubas, res més hem de dir sino que la serpentina y 'ls germans Eclair continúan sent l' atractiu de aquest teatro.

* *

Dimecres se doná una funció á benefici del senyor Palmada, estrenant un petit monólech, titulat *Estigan bons*, que sigué molt aplaudit.

Lo Sr. Palmada se 'n vá á América... com en Vi-

co. Precisament, aquesta nit mateixa 's despedeix del públich.

Felís viatge y ¡bona sort!

CALVO Y VICO

La companyia valenciana conta ab dos elements importants. La agraciada Srta. Miquel, qu' es molt guapa y posseheix condicions que li auguran una brillant carrera, y 'l Sr. Gil, que 's un consumat actor.

Entre las obras novas que ha posat en escena, s' hi conta la revista, titulada *Bouquet Nacional*, que ni per la lletra ni per la música, arriba de bon tros á otras produccions del mateix género, qu' estém cansats de veure sobre l' escena.

En cambi, la joguina valenciana *Endevina endevinalla*, resulta sumament divertida, acomodantse admirablement á las condicions especials dels artistes que componen la companyia.

CIRCO ESPANYOL MODELO

Després de la representació del popular drama *¡Mal pare!* 'l dissapte s' estrená 'l monólech del Sr. Guimerá, titulat *Mestre Olaguer*, qu' encare que 'l seu autor no l' escrigué precisament pera posarlo en escena, es una obra perfectament representable, distingintse per sa versificació vibrant y nervuda.

CIRCO EQUESTRE

Los Ostaras son uns gimnastas de primera forsa y una especialitat en los salts del trapeci.

¿Qué donarian molts possibilistas de tenir lo séu aplom, per saltar de la República á la monarquia, sense trencarse l' ánima?

N. N. N

LO QUE MÉS M' AGRADA

LEMA: *De gustos no hi ha res escrit.*

Premiada ab un quadro al oli en lo Certamen festiu-humoristich-satírich-literari del Cassino Tarrasench

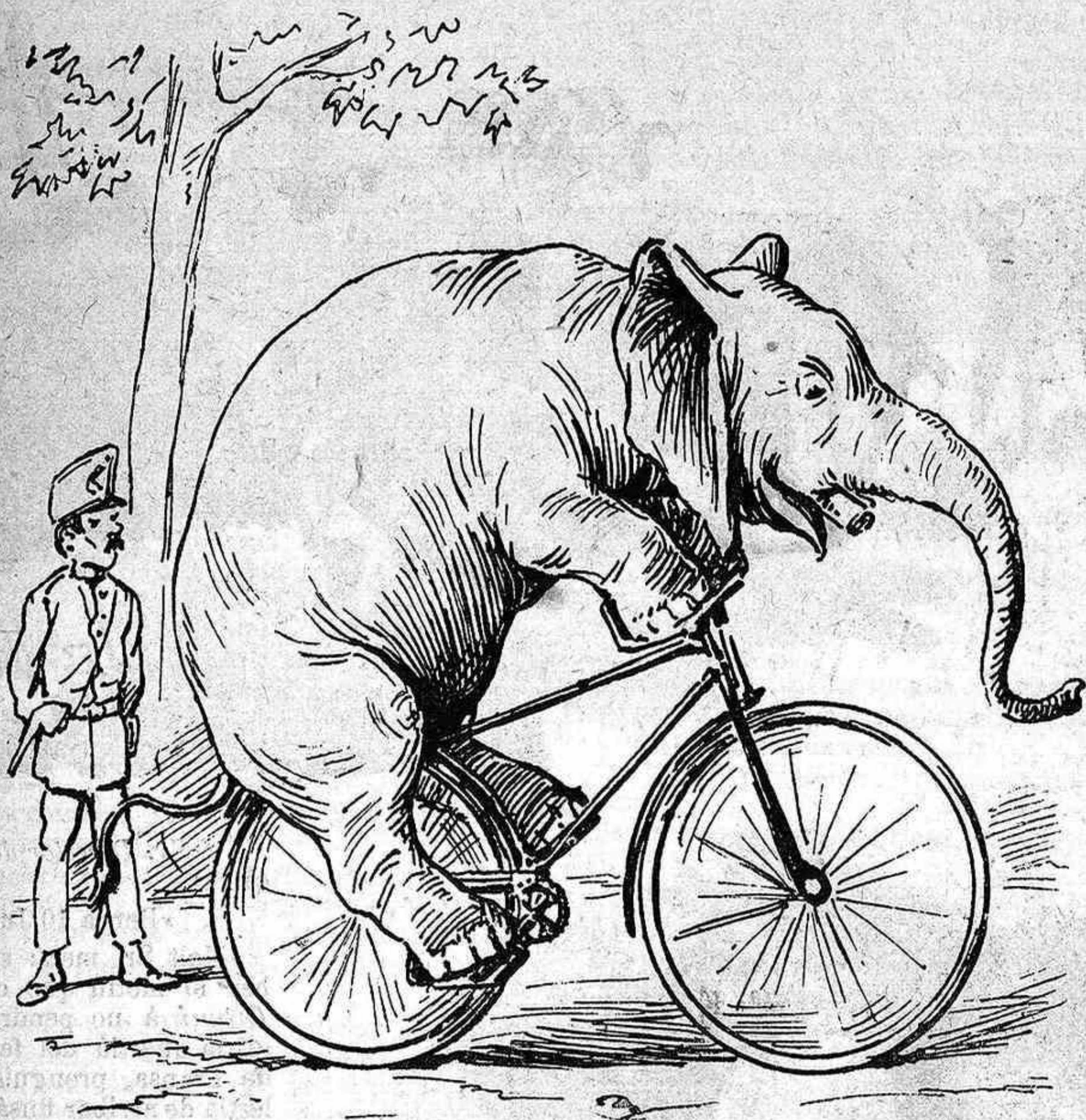
Després de molt meditar sobre 'l titol d' est treball, fent de mon gust escandall per poguerho aquí exposar, m' he trobat, ves ¡quí ho diria! en un mar de confusions, perque totas mas passions pretenen la primacia.

Mes com aixó no pot sé per no ser just ni correcte, ans de resoldre, al efecte, consultá he volgut també; y erigits en tribunal junts, hem discernit la cosa, á qual fallo, no s' oposa la Voluntat, com fiscal.

Per lo tant, ara al Jurat diré lo que més m' agrada, y si no li desagrada molt també ell m' haurá agradat. Perque ab aixó dels agrados m' agrada tot lo agrados, com m' agrada un bon arrós si no 'm causa desagradós.

M' agrada 'l ser fill d' Egara, vull dir, ser fill d' esta terra. M' agrada la pau; la guerra ja may m' ha agradat, ni ara.

À LAS PENAS, DISTRACCIONS

Per amenisá un xiquet
la seva existencia trista,
diu que ara 'l pobra elefant
fa de velocipedista.

M' agrada la llibertat
m' agrada la ilustració,
m' agrada molt lo ví bó
y 'l ser fiel á l' amistat.
M' agrada 'l jeure ab hamaca,
quan l' estiu, per las fontetas;
m' agradan molt las monjetas
y l' arengada ab casaca.
M' agrada la gent missera
quan no s' enreda ab política;
m' agrada una bona critica
quan es franca y justiciera.
M' agrada 'l riure; la gloria
també té en mi un partidari;
m' agrada llegi 'l diari
y sabé un poquet d' historia.
M' agrada l' está al treball
quan ab ell la vida 'm guanyo.
m' agrada vestirm' de panyo
y més que á peu, 'na á caball.
M' agrada l'aná á passeig;
m' agrada l' aná á cassar;
m' agrada 'l sentir cantar
y algun día aná á bateig.
M' agrada lo matrimoni,
si la dona no 'm replica;

m' agrada 'l sentir música
y 'l tortell per sant Antoni.
M' agrada jugá al tresillo;
pero detesto als miróns,
perque ab sas insinuacions
me fan rebre algun codillo.
M' agrada la gratitut,
m' agrada la educació,
m' agrada una bona oló
y 'm pirro per l' ánech mut.
M' agradan molt las viudetes;
m' agradan molt las jamonas;
m' agradan més las minyonas
y molt més las donzelletas.
De las casadas, ré 'n dich,
perque ja es més delicat,
y no vull que cap casat
tingui per mi cap fatich.
M' agrada 'l no tenir sogra,
ni l' haver de pagar dida;
y una ninyera aixerida
m' agrada, si no 's malogra.
Y, per no sé interminable,
puig de gustos res hi ha escrit,
terminaré com ja he dit:
m' agrada tot lo agradable.

Grabats que il·lustren la preciosa obra

«Sr. Director de LA ESQUELLA.

»Berga 10 Juny 1893.

» Molt Sr. meu: si vol saber lo motiu que obliga al *Diluvi* a no pendre cartas en la qüestió del ferrocarril de Fransa, prenguis la molestia de arribar finsá Manresa: baixi del tren: tiri andén amunt y allá *frente al reservado* com si esperés tanda, trobará un carrilet petit, petit... res, una joguina de criatura; donchs allí comensa 'l fil que té lligadas las mans y cusida la bocadel redactor mercantil ófinancier del *Diluvi*, Sr. Bonet.

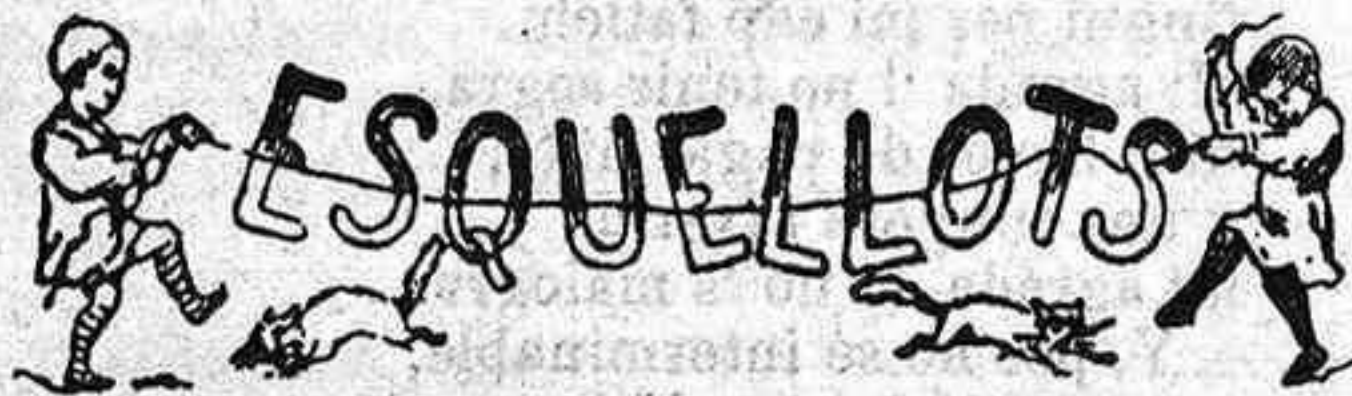
»Lo tranvia ó ferrocarril económic (una mica massa económic pels accionistas) de Manresa á Berga, ben dirigit y millor administrat, no sols podria corre per sí mateix, lo que ara no fa, sino que fins podria repartir bons dividendos als accionistas y

pagar puntualment als empleats.

»Com vosté, Sr. Director, podria observar en la excursió que per Manresa, Berga y Solsona feu un dels istius passats, lo tranvia passa per davant mateix de las vint y pico de fàbricas que desde Sallent á Olvan son mogudas per lo Llobregat, totes de molta producció, y que podrian donar vida al tranvia si la companyia dirigida pel Sr. Bonet no hagués posat lo transport á un preu que 'ls fabricants no pogueren admetre, continuant servintse de carros com fins llavoras havian fet, y aixís continuaran mentres lo revister financier no 's convenci de que vá errat y presenti més acceptables proposicions.

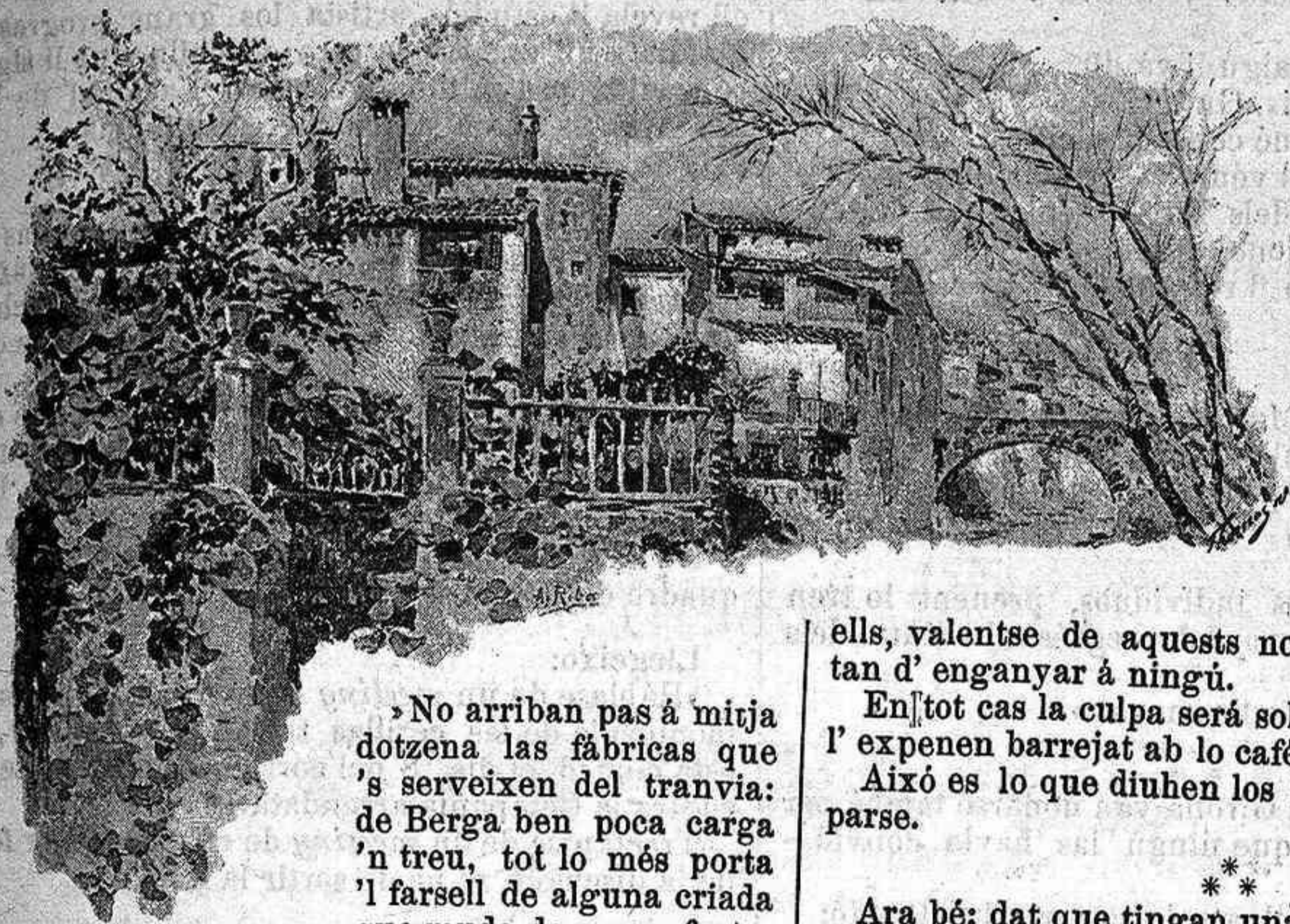
Pero lo que més m'agrada robantme tot l' albedriu, es lo contemplá al istiu com s' espussa una criada.

DOMINGO MARINELLO.

Creyéem que nostres lectors llegirán ab interés la següent epístola:

LA ACUARELA Y SUS APLICACIONES, escrita per MARIANO FUSTER

carbó, teixits y demés productes van ab carros; surt mes económic v ab menos averias.

» Què diria 'l Sr. Bonet de un carril que no pot acabar ab la competència de una tartana que porta una pesseta més barato?

» Quin informe donaria 'l redactor mercantil del *Diluvi* de un tranvia, que no una, sino varias vegadas, si ha surtit de la estació, ha sigut gracias á mitja arroba de carbó prestada per algun fabricant?

» Aquest modo de administrar y dirigir un tranvia, deu ser segons lo sistema egipcio

» Aquí van, Sr. Director, aquests quatre datos per si vosté 'ls creu útils per la plausible campanya ferro-carrilera empresa en las columnas de son il-lustrat senmanari.

» De vosté affm. s. s. q. b. s. m.

UN ESQUELLISTA.»

*
*
*

» No es veritat que aquesta carta es interessantíssima?

D' ella resulta que 'ls accionistas del ferrocarril de Fransa y 'ls del tranvia de Manresa á Berga son cusins germans en dols y amarguras.

Y per aquest motiu 'ls papás Planás y Bonet per forsa han de simpatisar, en vista de que l' un y l' altre observan y segueixen los mateixos procediments.

Ara 's compren que 'l *Diluvi* calli com un mort.

Lo únich que hauria de fer es veure si al *hospici* hi haurá prou local pera las moltes familias que haurán de anar á acabar los séus dias en aquella santa casa.

La qüestió del café artificial ha pres un nou giro.

Segons los análisis practicats en lo Laboratori, resulta que 'l producte elaborat per las fábricas no es nociu á la salut pública.

Pot ser un engany; pero no es un veneno.

Lo consumidor pot pendre de aquell café: farà ganyotas de desagradado porque no hi trobará 'l gust; pero no s' envenenará.

Aixó es lo que 's despren del análisis.

Y 'ls fabricants diuhen ademés:

—Cada hu de nosaltres ha tingut á bé batejar lo café ab un nom distint. Un lo titula *café peninsular*; l' altre *café similar*, l' altre *café Nova-York*, y fins n' hi ha un que ni café l' anomena, sino *Pastillas glandíferas*.

De manera qu'

ells, valentse de aquests noms especials no tractan d' enganyar á ningú.

En tot cas la culpa será sols dels adroguers que l' expenen barrejat ab lo café verdader....

Aixó es lo que diuhen los fabricants per disculparse.

*
*
*

Ara bé: dat que tingan una apariencia de rahó. de la mateixa manera que la potinga qu' expenen té una apariencia de café;

Dat que 'l consumidor vol café y no farina de aglans;

Dat que lo qu' ells fabrican se consideri necessari;

Diguin ¿no valdria la pena de que baix las penas més severas se prohibis que 'l café artificial pogués tenir la forma del café natural?

Aixís á lo menos lo consumidor quedaria garantit: compraria lo que bé li semblés y no s' exposaria á que li donguessin gat per llebra.

Y á més la naturalesa quedaria desagraviada.

Perque, segons tinch entés, la Mare Naturalesa té privilegi exclusiu pera la producció del café, y tota imitació constituheix en rigor una usurpació de privilegi.

*
*
*

En aquest cas, las fábricas haurian de plegar. Pero no succehirá.

Las autoritats mateixas, cumplirán al peu de la lletra l' catecisme, de la nostra terra, que diu aixís:

— «¿Pera quin fi es creat l' espanyol?

— Pera ser enganyat com un xino.»

Demá dissapte, 'l popular periódich *La Campana de Gracia*, publicarà 'l séu número extraordinari, corresponent al mes de Juny.

Hem tingut ocasió de veure las próbas, y podém assegurar que tant pel text com pels dibuixos, ha de cridar poderosament l' atenció del públich.

Los restos del comte Ramón Berenguer, en son viatge desde Barcelona á Vich, ván provocar una serie de manifestacions catalanistas.

A cada estació, crits de «¡Visca Catalunya!» Alló semblava un regueró de pólvora.

A Vich, sobre tot, los crits se multiplicaren hasta l' extrém de que una autoritat, perdent la corretja, vá exclamar:

— ¡Viva España! ¡Boño!

Y aquesta interjecció inesperada vá produhir nous crits, més vigorosos que may de «¡Visca Catalunya!»

En aquest punt, un militar vá ensenyar las dents. Estava exasperat y anava á ferne una de las sévas.

Pero sembla que algú li vá dir:

—No t' emboliquis, Gutierras....

Y la cosa no tingué conseqüèncias.

Un *folk-lorista*, al veure la serracina que s' anava á armar davant dels restos venerables del antich comte de Barcelona, digué:

—Vaja: ja té rahó 'l refrán: *Comptes vells, barallas novas*.

Sobre si 'l bisbe Margades havia convidat á tal ó qual á la séva taula, desatenent á la majoria dels individus que componian la comissió del Ajuntament de Barcelona, vá haverhi rossaments y disgustos.

Algún de aquests individus, prenent lo tren més immediat, vá tornar de regrés á la ciutat dels comtes.

«Comtes vells, barallas novas.»

Las autoritats de Girona ván donarse també per ofesas, en vista de que ningú las havia convidadas.

Y diuhen los inculpats de aquesta desatenció:

—Las autoritats gironinas podian convidarse á sí mateixas.... ¿Qui 'ns ha convidat á nosaltres? ¡Barallas novas!

Y 'ls catalanistas, sabent que á Ripoll esperava l' héroe de Sagunto, ván emprendre la retirada desde Vich, no sé si per no atrevirse á *rematar la suerte*, ó per quin motiu.

Jo crech que van obrar molt santament.

A lo menos van estolviarse 'l neguit de presenciar l' abrás que 'l virey D. Arsení y 'l bisbe don Joseph, varen donarse á la vista de tothom.

Abrassantse de aquell modo un bisbe y un general, van enterrar los agravis del dia dels Jochs Florals.

Un catalanista dels més caracterisats, exclamava:

—¡Quin pastel!

Y un altre procurava consolarlo, dihentli:

—No t' afligeixis. A principis de Juliol, quan s' inauguri 'l monestir, ens rescabalarém.

Ja tenim, donchs, un número més per agregar al programa dels festeigs.

En ell hi figuravan ja: «corridas de bous al istil del país.»

Y ara deurán posarhi: «corridas de catalanistas.»
També al istil del país.

Ab lo titul de *El Porvenir de los Vigilantes nocturnos*, s' acaba de constituhir una associació que té per objecte 'l socorro mútuol y defensa dels associats, tant en cassos de malaltia é invalidés, com també sempre que 's tracti dels séus drets ó interessos.

Crech que 'ls vigilants, que tant vigilan pels altres, fan molt bé de vigilar per ells.

NOTAS ARTÍSTICAS.—A ca 'n Parés, hem tingut ocasió de veure un hermós quadro del jove pintor Sr. Brull, que representa una familia de pagesos, sentada á la llar, en lo moment en que l' avi conta rondallas á la maynada.

L' escena está molt ben observada y notablement reproduhida. Hi ha en aquest quadro molta vida, molta expressió y está ple de color local. En ell revela l' estudiós artista los grans progressos que ha realisat. La tercera medalla que li sigué concedida en l' última Exposició Nacional de Bellas Arts, es una distinció merescudissima.

A ca 'n Llibre ha estat exposat alguns dias un hermós retrato eqüestre del general Prim, pintat pel distingit artista Sr. Marqués, per encárrech de una familia admiradora entussiasta del héroe dels Castillejos.

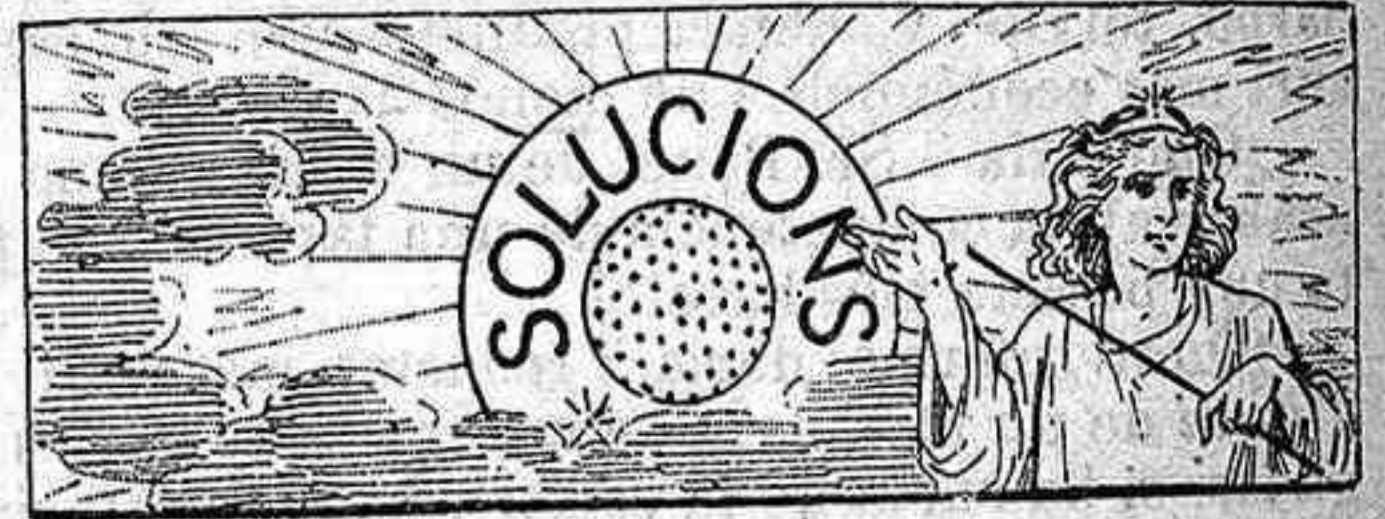
L' obra, á pesar de las grans dificultats que ofereix, ha sigut pintada ab molt acert, distingintse la figura del general per la séva semblansa y 'l caball que monta, per la séva briosa actitud.

De manera que 'l Sr. Marqués, ha fet un nou quadro digne del séu acreditat pincell.

Llegeixo:

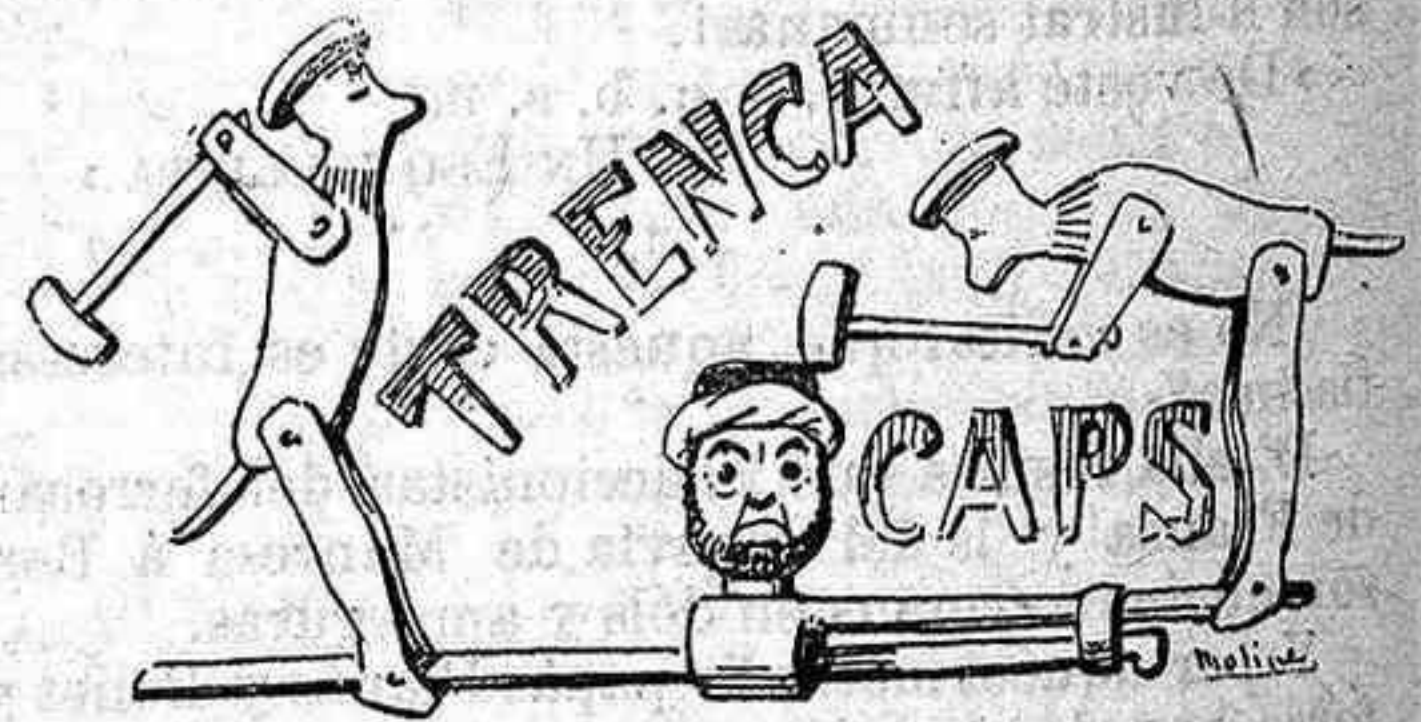
«Háblase de un *meeting* que varias victimas del monopolio de las cerillas tratan de celebrar en esta ciudad el dia 18 del corriente, para protestar contra la Compañía arrendataria.»

Tractantse de un *meeting* de mistaires, per forsa de la discussió n' ha de sortir la llum.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—*Pa-ra-u-la*.
- 2.ª ID. 2.ª—*Te-cla*.
- 3.ª MUDANSA.—*Pere-Pare*.
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Eutropia*.
- 5.ª GEROGLÍFICH.—*Per grans las magranas*.

XARADAS

I

Planys d' un mistaire

(Música del mestre Cerilla)

Soch un pobre mistaire
qu' estich desesperat
desde que las cerillas
lo govern ha estancat.

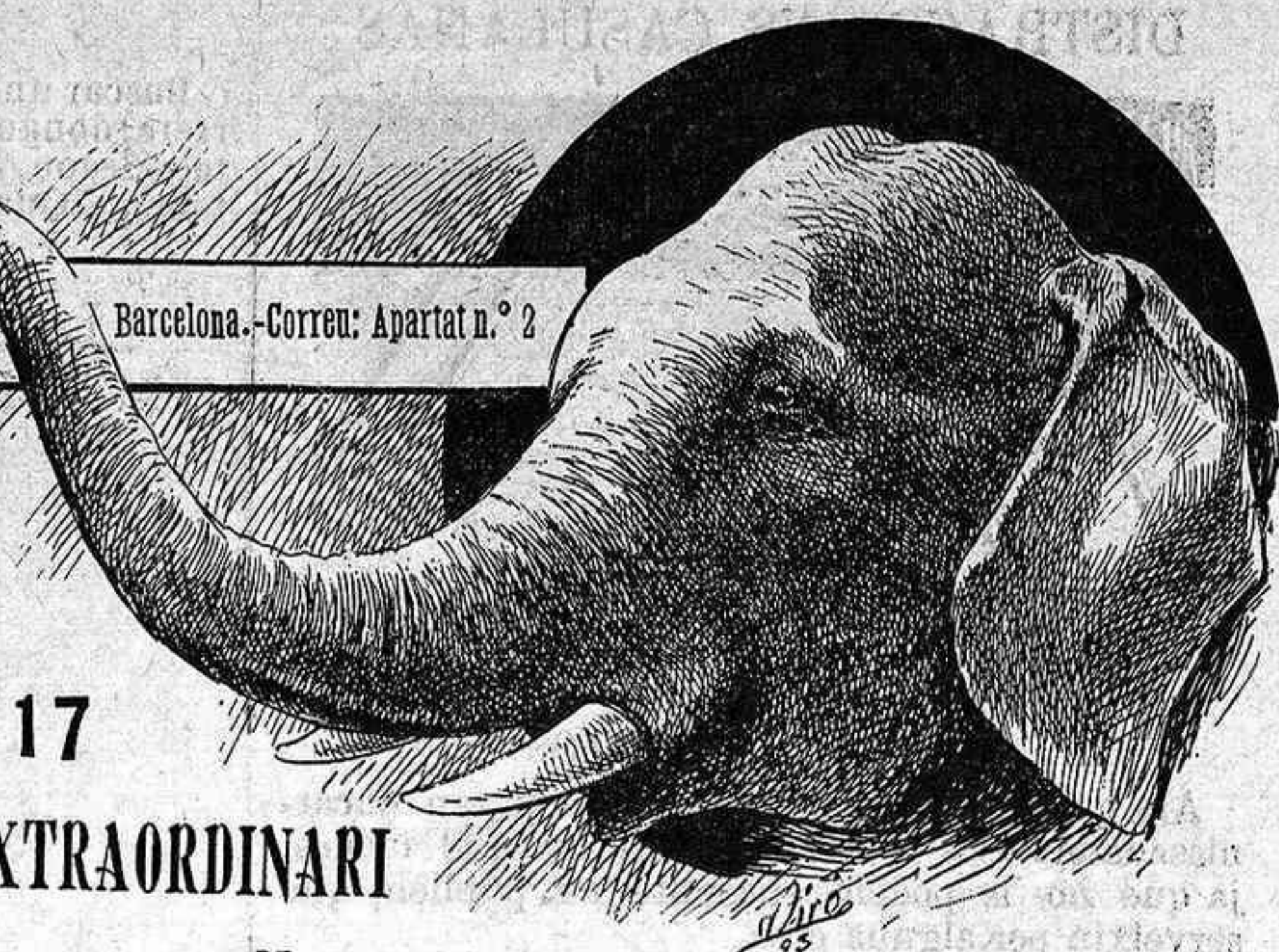
Avans sempre anava
ab la caixa al coll
seguintne las Ramblas
y també pel moll.

Content y molt alegre
sense gens de *tercera*,
las cerillas venia
cantant ab veu riallera:

—¡Qui li falta mistos
de la marca 'l Sol!

LÓPEZ-EDITOR, R. del Mitj, 20.-Lib. Espanya.

Barcelona.-Correu: Apartat n.º 2

Demá dissapte, dia 17

SORTIRÁ * NÚMERO * EXTRAORDINARI

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

Text escullit per distingits escriptors

amenisat ab dibuixos originals dels coneguts artistes que il·lustren la publicació

~~~~~ Preu: 10 céntims per tot arreu ~~~~~

LA MONTSERRAT

— Novela de costúms del nostre temps, original de —
Dolores MONTSERDÁ de MACIÁ
~~~~~ Un tomo en octau. — 3 pesetas ~~~~~

NUESTROS MILITARES

Coleccion de magnificas láminas al cromo
~~~~~ por FRADERA ~~~~~
Un elegante tomo en cuarto. — Precio: 1'50 pesetas

LA PERLA NEGRA

Novela de VICTORIANO SARDOU
Un tomo en octavo. — 3 pesetas

¡TIMADORES!

Por LUIS BESSES
Un tomo en octavo. — Precio: DOS pesetas

L'ASE DEL HORTOLA

Per EMILI VILANOVA
Ab dibuixos de M. MOLINÉ
~~~~~ Preu: 1 pesseta ~~~~~

¡POBRE PATRIA!

Por un general de la reserva.
— Con dibujos de ANGEL PONS —
Precio: UNA peseta

LA ACUARELA Y SUS APLICACIONES

POR

D. MARIANO FUSTER

Presidente del Jurado calificador de la primera Exposición de Bellas Artes de Barcelona de (1891)

CON UN PRÓLOGO DE

DON FRANCISCO MIQUEL Y BADÍA

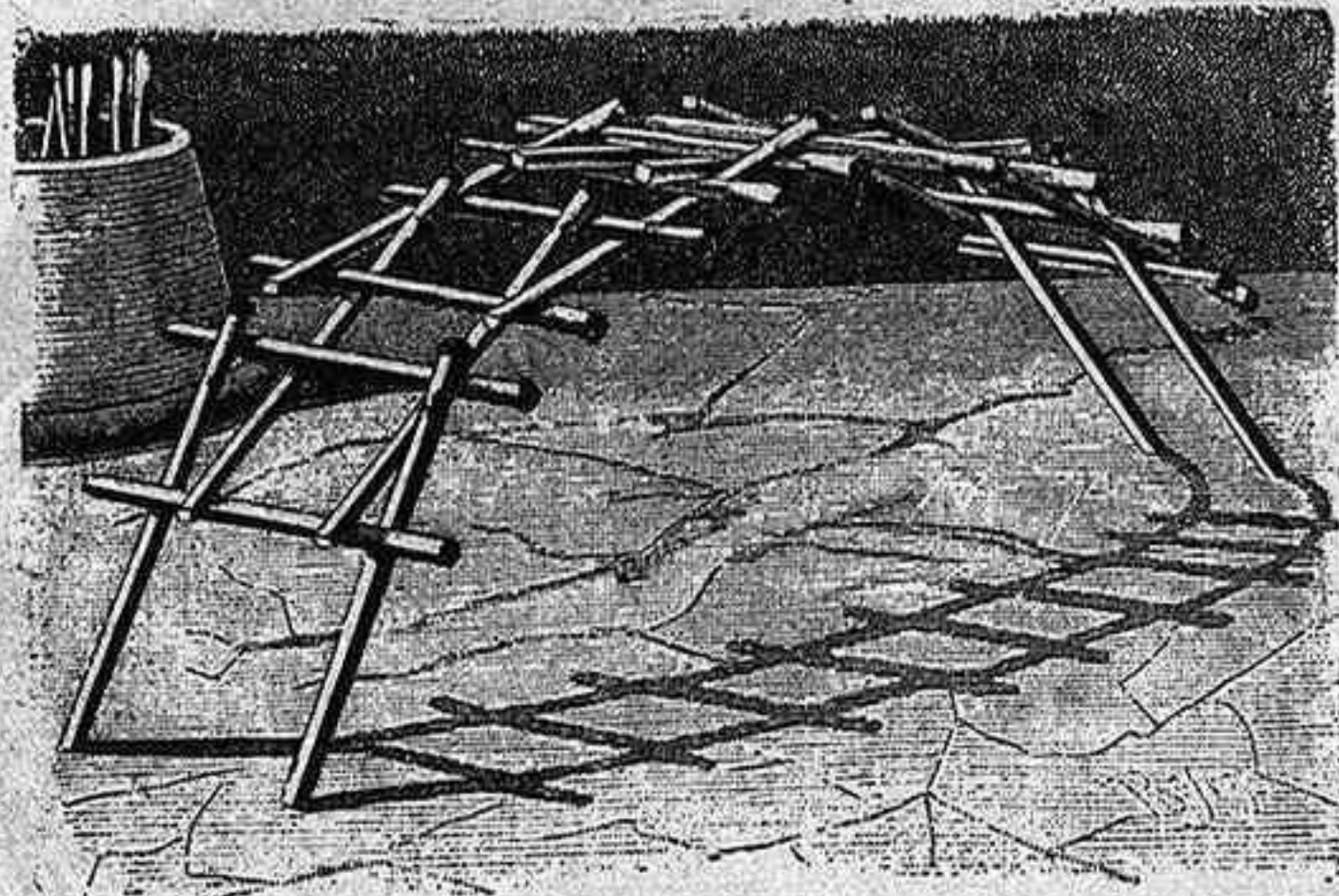
ACUARELAS, SEPIAS, Y DIBUJOS DE

Baixeras, Balet, Barrau, Bausá, Falqués, Ferrant, Fuster (A.), Fuster (M.), Galofre, Marqués, Masriera, Maura, Padró, Pellicer, Pradilla, Ribas, Riquer, Sala, Tolosa y Villegas.

Precio: 25 pesetas — Un tomo en cuarto, impreso magistralmente. — Precio: 25 pesetas

NOTA.—Tethem que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en libransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volte de correu franca de port. No responem d' extravíos, no remetent ademés 3 rals pel certifiicat Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

DISTRACCIONS CASULANAS

UN PONT DE MISTOS

Ara que l' *Arrendataria* persegueix tan encarnissadament los pobres mistos de fusta, al menos, ja que no 'ls podém encendre en públich, que serveixin per alguna cosa.

La construcció d' un pont ab mistos d' aquesta classe no requereix gayres explicacions: basta ab estudiar bé 'l dibuix, y després, ab temps y paciència, n' hi ha prou per quedar bé.

¿Vol una capseta senyoret, la vol?

Guanyava una pesseta pro des que ho han total, encar que tingui venda no puch guanyar ni un ral. Si vench cent capsetas sis sentiments guanyo, y per tant poch corro, y crido y m' escanyo.

Dos vull vendre més mistos guanyanhi 'l sis per cent; més val morir's de gana y no menjar calent. Cridar tot lo dia per guanyar tan poch, que ni 'n tinch per teyas per encendre foch.

Quan veig la capsua buida jo dich tot enfadat: ¡Fora l' *hu-dos-tres-quatre* y hasta qui l' ha inventat! Tal volta algun dia ab l' afany del or, potser nos estanquin los pulmons y 'l cor.

Soch un pobre mistaire que sustento no tinch, porque l' estanch dels mistos lo govern ha *tres-cinch*. Com que ja soch gueto estich molt xacrós; ¡Ay! sempre s' ofega l' últim *prima-dos*.

J. ABEN-MUNDIVALS.

II

Per pescar es ma primera, aliment es ma segona, mineral *invers-tercera* y 'l Total un nom de dona.

R. DROLIM.

ANAGRAMA

La Tot, filla de 'n Pasqual jugava ab la Concepció, y un rato de distracció ab una tot se feu mal.

CINTET BARRERA Y CARGOL.

INTRINGULIS

Buscar un nom que trayentli una lletra del darrera, dongui 'ls següents resultats: primer, fruyta.—Segon, á las portas.—Tercer, las criaturas ne tenen.—Quart, consonant.

LLORÍ.

LOGOGRIFO NUMERICCH

1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Nom de dona.
6 1 4 9 3 7 8 9.— »
4 5 6 6 7 8 7.—Home célebre.
4 5 6 7 8 9.—Nom de dona.
6 5 3 7 9.— »
6 9 4 9.— »
9 8 9.— »
4 1.—Nota musical.
8.—Consonant.

J. CHALL DE REUS.

GEROGLÍFICH

VII

S. Fernando

A L L I

X I V

A A A A

A A

A. TANI.

FILLAS DE EVA

Fot. Reutlinger.—Parí

LA GIRARD

Vestida com aña va,
en un instant se despulla...
¡Si la veyá algú de la
congregació de *La Fulla!*

Barcelona.—A López Robert, impresor.—Asalto 63